

Statsrådets principbeslut om verksamhetsmodellen för statsrådets säkerhetsledning

Beslut

Strategiska mål och syften

Enligt den utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelsen bedrivs Finlands utrikes- och säkerhetspolitik i en allvarlig och svårförutsägbar omvärld som präglas av allt mer varierande säkerhetshot och andra kriser, och där den inre och yttre säkerheten är sammankopplade med varandra. Den förändrade säkerhetsmiljön medför olika slags utmaningar för säkerhets- och beredskapsledningen, vilket gör ledningen till en allt mer krävande uppgift som förutsätter ett intensivt förvaltningsövergripande samarbete.

Förändringarna i säkerhetsmiljön förutsätter att statsrådet kontinuerligt upprätthåller situationsmedvetenheten, gör hotbedömningar, samordnar verksamheten effektivt och har berednings- och ledningsförmåga i fråga om den yttre och inre säkerheten och beredskapen. De nuvarande förhållandena kräver effektivare samordning och ledning av säkerhetsfrågor och beredskap för olika hotscenarier.

Genom detta principbeslut beslutar statsrådet att stärka statsrådets planerings-, berednings- och ledningsförmåga i frågor som rör den yttre och inre säkerheten. Beslutet förtydligar ledningen och ansvarsfördelningen när det gäller beredskap, övergripande säkerhet och nationell säkerhet samt förutsättningarna för statsrådets säkerhetsledning. Dessutom stärker beslutet den strategiska kommunikationen.

Politiska riktlinjer

Förutsättningarna för säkerhetsledning förbättras genom starkare samarbete, enhetliga verksamhetsätt och ökad kompetens. Utvecklingsåtgärderna grundar sig på en tydligare ansvarsfördelning inom statsrådet, såväl politiskt sett som i tjänstemannaberedningen.

Säkerhetsledningen omfattar beredskap och beredskapsledning, ledning i störningssituationer och kriser utifrån normala strukturer samt ledning i samband med återhämtning i alla säkerhetslägen, det vill säga under normala förhållanden, i störningssituationer och under undantagsförhållanden.

För att den politiska styrningen av säkerhetsledningen och säkerhetsledningens processer ska kunna utvecklas behövs det en tydligare ansvarsfördelning inom statsrådet, såväl politiskt sett som i tjänstemannaberedningen, när det gäller samordning av beredskapen. Hanteringen av störningssituationer och undantagsförhållanden förutsätter tydligare ansvar och strukturer, som främjas genom ett starkare samarbete och gemensamma verksamhetsmodeller.

De viktigaste åtgärderna

Genom detta principbeslut beslutar statsrådet att inleda beredningen av följande åtgärder:

1. I reglementet för statsrådet föreskrivs om ett nytt ministerutskott för beredskap och övergripande säkerhet. Ministerutskottets uppgift är att förberedande behandla viktiga ärenden som gäller beredskapen för störningar i samhället och undantagsförhållanden samt utvecklingen av denna beredskap, och viktiga ärenden som gäller statsrådets samordning av verksamheten vid störningar i samhället och under undantagsförhållanden, till den del dessa ärenden inte hör till utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskottets uppgifter. Statsministern är ministerutskottets ordförande. Om ministerutskottets uppgifter och sammansättning föreskrivs i reglementet för statsrådet. Statsrådets allmänna sammanträde tillsätter ministerutskottet och förordnar en generalsekreterare och andra sekretariatsmedlemmar för ministerutskottet.
2. Lagstiftningen ändras för att precisera och utvidga statsrådets kanslis uppgifter från allmän samordning av beredskapen till att omfatta 1) allmän samordning, styrning och uppföljning av samhällets övergripande säkerhet och beredskap samt samordning av återhämtningen i alla säkerhetslägen och 2) allmän samordning av verksamheten i störningssituationer, under undantagsförhållanden och i samband med återhämtning. Till uppgifterna hör att svara för och ge allmänna anvisningar på statsrådsnivå om samordningen av samhällets beredskap som en helhet. Uppgifterna har en förvaltningsövergripande karaktär som är jämförbar med andra uppgifter som föreskrivits för statsrådets kansli. Detta bidrar också till bättre möjligheter att genomföra åtgärderna i projektet för utveckling av den regionala beredskapen.
3. Kanslichefsmötets verksamhet stärks så att den tydligare stöder den samordning av verksamheten i störningssituationer och under undantagsförhållanden som behövs på statsrådsnivå. Kanslichefsmötets verksamhet under ledning av statsministerns statssekreterare utvecklas så att mötet bland annat kan konstatera och identifiera de lednings- och kommunikationsansvar som situationen kräver samt bilda en uppfattning om situationens allvar och verkningssområden, om de olika funktioner som hänför sig till hanteringen av situationen och om återhämtningsplaneringen och uppföljningen av återhämtningen.
4. Statsrådets samarbetsmodell för och gemensamma planering av hanteringen av störningssituationer stärks så att de stöder statsrådets verksamhet i störningssituationer och under undantagsförhållanden. Verksamheten enligt statsrådets samarbetsmodell för hantering av störningssituationer grundar sig på statsrådets och ministeriernas uppgifter och behörighet. De funktioner som arbetet förutsätter ordnas med hjälp av samarbets- och kompetensnätverken inom statsrådets kanslis ansvarsområde och samarbets- och kompetensnätverken för ministeriernas beredskap och hantering av störningssituationer. Samarbetsmodellen verkställs i enlighet med en separat plan.

5. Ledningen i störningssituationer, under undantagsförhållanden och i samband med återhämtning utvecklas genom att alla ministerier förutsätts stärka sin kompetens och ha ändamålsenliga beredskaps- och jourarrangemang, i vilka även beredskapstillstånd/beredskapsnivåer som fastställs på statsrådsnivå och de krav som dessa medför ska beaktas. Uppgifterna med anknytning till beredskap inom statsrådet förtydligas och förenhetligas. Dessutom förenhetligas verktygen för informationsutbyte och de verksamhetsmodeller som hänför sig till dem.
6. Den styrande effekten hos styrdokumenterna på statsrådsnivå säkerställs genom att man ser till att dokumenterna är tydliga och konsekventa. För att säkerställa den samlade styrande effekt som önskas är det nödvändigt att mer konsekvent identifiera styrdokumentens effekter och hantera deras inbördes effekter. Styrdokumentens faktiska styrande effekt kan förverkligas och kravet på konsekvens uppfyllas med hjälp av innehållsmässig styrning i stället för en noggrant fastställd hierarki.
7. För den övergripande utvecklingen av statsrådets säkerhetsledning utarbetas en separat genomförandeplan i enlighet med utvecklingsprojektets slutrapport. Statsrådets kansli ansvarar för utarbetandet av genomförandeplanen.

Uppföljning och rapportering

Statssekreterarmötet ansvarar för att följa genomförandet av principbeslutet under ledning av statsministerns statssekreterare. Statssekreterarmötet rapporterar om genomförandet till det ministerutskott som tillsätts.